

PERSONALPRELATUREN OPUS DEI

Vanligt förekommande frågor

➤ 1. Vad är en personalprelatur?

En personalprelatur är en del av Katolska kyrkan i den mening att den består av vissa katoliker och struktureras på ett hierarkiskt sätt. Den har en prelat som överhuvud och enande faktor samt präster och diakoner som hjälper honom. Det specifika med personalprelaturer är att de främjar det kristna livet och Kyrkans evangeliseringsuppdrag som ett komplement till stiftet, till vilka medlemmarna i en personalprelatur fortfarande tillhör.

Personalprelaturer utgör ett komplement till stiftet på olika sätt men alltid för att främja de troendes andliga väl. Det kan till exempel hända att man upprättar en prelatur för att gynna emigranternas deltagande i kyrkolivet och därför utbildar präster för detta särskilda ändamål. Det kan också hända, som i fallet med Opus Dei, att en kyrkogemenskap som föds tack vare en karisma (dvs. en gåva från Gud till Kyrkan) i sig har egenskaper som hör till en personalprelatur.

➤ 2. Hur uppstår en personalprelatur?

Det är själva Kyrkan, representerad av Påven, som tar beslutet att skapa en personalprelatur för att tjäna människor på ett mer effektivt sätt. Han gör detta efter att ha rådfrågat berörda biskopskonferenser. Detta beslut förutsätter att de delar som utgör en personalprelatur finns där: en gemenskap av troende, ledd av en prelat, präster som hjälper honom pastoralt och ett specifikt uppdrag i Kyrkan.

➤ 3. Sedan när finns det personalprelaturer i Katolska kyrkan?

Även om det har funnits liknande personinriktade hierarkiska strukturer tidigare (t.ex. militärvikariatet), är personalprelaturformen en frukt av Andra Vatikankonciliet apostoliska impuls, vilken har tagits med i gällande Kyrkolagboken. Den första som upprättades var prelaturen Opus Dei. Den upprättades av Johannes Paulus II den

28 november 1982 genom den apostoliska konstitutionen *Ut sit*.

➤ 4. Hur många personalprelaturer finns det idag? Varför finns det inte flera?

För närvarande finns bara personalprelaturen Opus Dei. Anledningen till att det inte har upprättats fler hittills är att personalprelaturen är en så ny form. Den behöver nämligen ha en garanterad kyrklig förankring, och den bör införlivas på ett harmoniskt sätt i de stift där den verkar. För övrigt finns det andra kyrkliga jurisdiktionsområden, som t.ex. militärordinariaterna, vilka har samma slags struktur, dvs. en personinriktad struktur som komplement till stiftet.

➤ 5. Vad har och har inte personalprelaturer gemensamt med stiftet, ordnar och rörelser?

Man bör hålla för ögonen att alla kyrkliga organisationer oberoende slag deltar i samma liv och ändamål som den enda Kyrkan har. Detta gör att alla är kallade att leva i samma kyrkliga gemenskap och att visa ömsesidig kärlek.

Såväl personalprelaturer som stift är gemenskaper av troende med hierarkisk struktur. Stift är partikulärkyrkor och omfattar alla katoliker på ett bestämt geografiskt område. Personalprelaturer finns till och verkar inom ett eller flera stift, vilka de samarbetar med genom att utföra sitt särskilda kyrkliga uppdrag som ett komplement till dem.

Inom Kyrkan kan de troende bilda sammanslutningar som, utan att ha den hierarkiska struktur som stiftet och prelaturerna har, verkar aktivt för olika kyrkliga ändamål. Vissa av dessa, som t.ex. brödraskapen och välgörenhetsorganisationerna förutsätter ingen särskild kallelse hos medlemmarna. Andra, däremot, förutsätter att det finns ett kall till att bli delaktig av en särskild karisma. Ordna och andra ordenslivsformer samlar troende som drivs av en specifik karisma och i sitt eget liv och apostoliska aktivitet ger offentligt vittnesbörd i Kyrkans namn om evangeliet

radikala krav.

Rörelser är organisationer med ett karismatiskt ursprung, vilka omfattar alla slags troende, särskilt lekmän som lever i världen. De har band av broderskap och apostolat kopplade till sin karisma.

➤ 6. *Vad var Opus Dei innan det blev en personalprelatur? Hur skiljer sig stadgarna från 1950 från dem som gäller idag?*

Allt sedan grundandet den 2 oktober 1928 var Opus Dei i sitt väsen, om dock i ett begynnande stadium, det samma som vi ser utvecklat idag: en del av Katolska kyrkan, bestående av troende och hierarkiskt strukturerat under ett överhuvud som först var grundaren, den helige Josemaría Escrivá, som var präst.

Denna universella kyrkliga gemenskap behövde naturligtvis erkännas av Katolska kyrkan, och det var nödvändigt att den Heliga stolen ingrep för att utforma det som en hierarkisk struktur. Det har varit en lång process, vilket man kan förstå eftersom det handlar om ett nytt fenomen i Kyrkans liv.

Före upprättandet som personalprelatur, vilket är den form som helt överensstämmer med vad Opus Dei är, hade Opus Dei godkänts som sekulärinstitut. Detta gjorde det möjligt att erkänna att alla troende, såväl präster som lekmän, tillhörde en och samma kyrkliga gemenskap och gav den präst som var överhuvud vissa befogenheter.

Stadgarna från 1950 beskrev troget vad Opus Dei var, men eftersom de behövde passa ett sekulärinstitut, innehöll de vissa delar som inte passade samhörigheten med världen som utmärker Opus Deis karisma. Dessa delar har tagits bort i prelaturens stadgar.

➤ 7. *Har Opus Dei större självständighet sedan det blivit en personalprelatur? Kan man tala om Opus Dei som en kyrka i Kyrkan?*

Ingen del av Kyrkan är ”en kyrka i Kyrkan”, utan just motsatsen. Varje del främjar gemenskapsbanden med hela Kyrkan.

Opus Deis medlemmar, just för att de är medlemmar i Opus Dei, är och känner sig vara levande lemningar i den universella Kyrkan och i deras

Opus Deis informationskontor på Internet (www.opusdei.org)

respektive stift, i vilkas liv de deltar som de andra troende. Därtill behöver man tänka på att denna prelatur, till skillnad från det som skulle kunna hända i andra prelaturer, inte tillgodoser flera områden av den vanliga själavården: dop, konfirmationer, vigslar, begravningar osv. Däremot ägnar den särskild uppmärksamhet åt att utbilda sina medlemmar och dem som deltar i dess apostoliska verksamheter: andliga sammankonster och reträtter, teologistudier, personlig andlig rådgivning osv.

Den självständighet som Opus Dei rätteligen har för att utföra sitt uppdrag i Kyrkan, vilket för övrigt är samma självständighet som varje troende eller kyrklig gemenskap har i olika grader, är alltid självständighet i gemenskap med den universella Kyrkan och med påven samt med partikulärkyrkorna och stiftsbiskoparna. I denna bemärkelse har Opus Dei i sin nuvarande form som personalprelatur samma självständighet som utmärker alla hierarkiska organisationer i Katolska kyrkan (vars överhuvud är en person med biskopsbefogenheter). Denna självständighet skiljer sig från den självständighet som utmärker kyrkliga sammanslutningar.

➤ 8. *Vilket är Opus Deis uppdrag? Finns det något eget i detta uppdrag som andra organisationer i Katolska kyrkan inte har?*

Prelaturen Opus Deis har samma frälsningsuppdrag som Kyrkan har. Det utförs enligt en särskild karisma som består i att helga sig och verka apostoliskt i sitt yrkesutövande och i hela vardagslivet.

Det specifika för denna karisma och för detta uppdrag (såsom fallet är i varje karisma) är att det är en gåva från Gud (gr. *charisma*), först till den helige Josemaría som grundare, sedan till hans andliga söner och döttrar, men också till alla dem som tar del av denna gåva i mindre eller större mått. Det faktum att denna karisma har gett upphov till en prelatur är inte en frukt av ett beslut grundat på lämplighetsskäl, utan följer av vad denna karisma är i själva verket. Den ger nödvändigtvis upphov till en gemenskap av troende strukturerad på ett hierarkiskt sätt.

➤ 9. Hur styrs prelaturen Opus Dei? Vem leder den?

Som varje prelatur styrs prelaturen Opus Dei av prelaten och hans vikarier, som till sin hjälp har råd på olika nivåer som består av andra medlemmar, de flesta lekmän, såväl kvinnor som män.

Det är dessutom lekmännen som på ett avgörande sätt bidrar till att organisera och genomföra Opus Deis utbildningsverksamhet.

➤ 10. Hur finansieras Opus Dei?

Prelaturen Opus Deis finansieras som stiftet eller andra prelaturer, dvs. främst genom bidrag från sina egna medlemmar och från andra människor som bidrar ekonomiskt till dess verksamhet.

De apostoliska initiativ med anknytning till prelaturen inom utbildningsväsendet, sjukvården, biståndsarbete m.m. finansieras som andra institutioner av samma slag i varje land. I dessa nämnda verksamheter ansvarar prelaturen endast för deras kristna orientering.

➤ 11. Vem beror Opus Deis prelat av? Vem utnämner honom?

Som alla kyrkliga jurisdiktionsområden beror såväl Opus Deis prelat som själva prelaturen av den Heliga stolen, dvs. av påven och det organ som hjälper honom med det som gäller stift och prelaturer: Biskopskongregationen.

Opus Deis prelat utnämns av påven efter att en person valts enligt den procedur som prelaturens stadgar fastställer: de förutsätter att prelaturens medlemmar uttalar sig om vilken präst som bäst lämpar sig för detta.

Efteråt kan påven kalla prelaten att ta emot biskopsvigningen, vilket i och för sig inte är nödvändigt, men ändå stämmer väl överens med hans hierarkiska uppdrag som herde. Detta har skett med de två första prelaterna, Msgr. Álvaro del Portillo och Msgr. Javier Echevarría.

➤ 12. Tillhör lekmännen också prelaturen, eller är det bara prästerna?

Såväl de ena som de andra tillhör prelaturen, där det, på samma sätt som i hela Kyrkan och i varje del av Kyrkan, finns samma grundläggande jämlikhet bland alla döpta, vad gäller deras kristna värdighet och uppdrag. På samma gång finns en

väsentlig skillnad vad gäller prästadömet.

Den mångfald som uppstår av detta ligger som grund för en organisk samverkan mellan präster och lekmän i Kyrkans uppdrag som sådant. Att föreställa sig prelaturen som en institution med bara präster skulle motsäga det Opus Dei är och också den nyhet och särskilda beskaffenhet som utmärker prelaturererna.

Denna föreställning skulle uppfatta prelaturer som sammanslutningar av de präster som är inkardinerade i dem. Dessa sammanslutningar är visserligen mycket viktiga i Kyrkan, men helt olika på grund av att de är sammanslutningar bestående enbart av präster.

Opus Dei, däremot, omfattar i själva verket ett prästsällskap, Prästsällskapet av det heliga Korset, vilket är oskiljaktigt från prelaturen. Men Prästsällskapet av det heliga Korset ser endast till dess medlemmars andliga liv, inte till deras pastorala arbete, vilket inte ändras när de blir medlemmar.

Till detta sällskap tillhör prästerna i prelaturen och andra stiftspräster som även har tagit emot en kallelse till Opus Dei för att helga sig i sitt prästerliga kall. De utgör inte för den skull en grupp vid sidan om, utan anstränger sig för att deras prästerliga tjänst och deras förankring i stiftet – deras egen plats där de tjänar Kyrkan – blir allt mer fruktbar, i fullständig och hjärtlig lydnad till sin stiftsbiskop, vilken är den enda kyrkliga myndighet de beror av, samt i broderlig förening med alla andra präster.

➤ 13. Vilken skillnad finns det mellan en mer eller mindre praktiserande vanlig katolik och en person i Opus Dei?

Det finns inte någon skillnad såtillvida att en person i Opus Dei är en vanlig katolik som inom ramen för sin kristna kallelse fått en särskild kallelse för att tillhöra en andlig familj och för att anstränga sig för att bli en bättre kristen och bidra till Kyrkans uppdrag.

Denna kallelse gör honom eller henne inte annorlunda från de andra, eftersom den inte innebär att dennes liv omvandlas till ett offentligt kyrkligt tecken på Kristi efterföljelse, vilket är utmärkande för kallelsen till en orden. Samhörigheten med världen är helt väsentlig för alla medlemmar

i Opus Dei, även för dem som lever i celibat som en del av deras kallelse.

Om man med vanlig katolik menar personer som inte engagerar sig särskilt djupt i Herrens och Kyrkans tjänst, vill naturligtvis inte Opus Deis medlemmar likna dessa på något sätt. Än mer, de vet att de kallas att påminna alla om att det vanliga för Kristi lärjungar bör vara att ovillkorligen följa Honom med ett levnadssätt som ibland kan vara överraskande för den som inte betraktar detta från ett helt kristet perspektiv.

➤ 14. *Hur är det möjligt att det krävs en särskild kallelse för att vara medlem i en prelatur?*

Detta krav på kallelse är självfallet inte nödvändigt för personalprelaturer som sådana. De kan grunda sig på helt olika omständigheter, vanligtvis kopplade till sociala band mellan medlemmarna.

Det är trots detta möjligt att ha ett sådant krav när själva gemenskapen förutsätter en särskild kallelse, som fallet är med Opus Dei. Kyrkan erkänner och gynnar något som kommer från den helige Ande: utan detta skulle prelaturen Opus Dei upphöra att existera.

➤ 15. *Vad åtar sig en person som blir medlem i Opus Dei?*

Medlemskapet i prelaturen Opus Dei är väsentligt förenat med medlemmens personliga kallelse. Detta är anledningen till att medlemskapet medför ett åtagande att leva enligt allt det som hänger ihop med denna kallelse.

På det yttre planet berör detta åtagande alltid exklusivt personens liv i Kyrkan och aldrig timliga frågor. Det handlar om plikter som har med det andliga livet, med den egna kristna utbildningen och med det aktiva deltagandet i prelaturens apostoliska verksamheter att göra.

Eftersom det endast gäller områden där en kristen är helt fri att följa en väg eller annan, harmoniserar en människas åtagande i prelaturen helt och fullt med hennes plikter gentemot den universella kyrkan och den partikulära kyrkan, samt med andra förpliktelser som kan följa av hennes livssituation eller som hon av fri vilja har tagit på sig.

Opus Deis informationskontor på Internet (www.opusdei.org)

Förbindelsen med Opus Dei har som syfte att hjälpa den enskilde att uppfylla alla vanliga plikter, både de i Kyrkan och de i samhället.

För några medlemmar innebär åtagandet dessutom att leva i apostoliskt celibat och en större tillgänglighet för prelaturens egna apostoliska verksamhet.

➤ 16. *Vilket förhållande har Opus Dei som institution med stiftet? Samarbetar Opus Dei också med ordnar och andra organisationer i sitt pastorala arbete?*

Prelaturens liv är förankrat i stiftet. Prelaturen är därför i ständig kontakt med stiftet och respektive biskop. Det är dessutom juridiskt nödvändigt att biskopen ingriper innan prelaturen börjar sin verksamhet i stiftet eller innan den öppnar sina center.

Men det viktigaste är den ständiga kontakt som gör att prelaturen verkar helt i samklang med stiftets liv och med stiftsbiskopens pastorala mål.

Prelaturen Opus Dei är förenad med alla kyrkliga organisationer som verkar i stiftet. Inom ramen för varje organisations rättmättiga självständighet i Kyrkan, erbjuder vanligtvis livet i det stift som alla tillhör många tillfällen till kontakt och samarbete.

Man bör ha i åtanke att Opus Dei inte är en grupp vid sidan om i stiftet och inte heller är eller verkar som en sammanslutning. Deras medlemmar kan således fritt delta i kristtrognas organisationer som har en sekulär karaktär.

➤ 17. *Vilka förmåner får stiftet där medlemmar i Opus Dei verkar?*

Det arbete som personer i Opus Dei utför – och hela deras liv – utgör en del av stiftets andliga och apostoliska väl i den mån de är trogna sin kallelse.

Det som utmärker Opus Deis karisma (detsamma kan sägas om de flesta katoliker) är att medlemmarnas bidrag till stiftets väl äger rum inom ramen för de timliga områden, dvs. inom familjen, kulturen, ekonomin, politiken osv. I dessa områden har personer i Opus Dei samma frihet och självständighet som vilken person som helst och anstränger sig för att leva efter evangeliet på djupet, dvs. för att tjäna andra av kärlek till Gud.